

ТРИНАЕСТА СТАТУСНА КОНФЕРЕНЦИЈА

ХАГ, 14. СЕПТЕМБРА 2006. ГОДИНЕ

Молим устаните.

Међународни кривични суд за бившу Југославију заседа.

Изволите сести.

Председавајући судија: Госпођо секретар, молим вас најавите предмет.

Секретар: Добар дан часни суде. Ово је предмет ИТ 0367 ПТ Тужилаштво против Војислава Шешеља.

Председавајући судија: Хвала госпођо секретар. Господине Шешељ, можете ли ме чути на језику који разумете?

Проф. др Шешељ: Да.

(микрофон није укључен)

Председавајући судија: Овде смо се окупили ради статусне конференције. (Екран ми не ради то је мали проблем). Да, данас смо се окупили, дакле, ради статусне конференције у предмету господина Војислава Шешеља и молим стране да се представе. Прво Тужилаштво.

Госпођа Уерц-Рецлав: Добар дан часни суде. Данас Тужилаштво представљају господин Данијел Саксон и ја Хилдегард Уерц-Рецлав и овде смо са нашим ... менаџером Аном Каталинић.

Председавајући судија Ори: Хвала госпођо Уерц-Рецлав. Одбрана молим.

Одбрана: Ја се зовем Дејвид Хупер из Адвокатске коморе Енглеске и Велса. Ја сам главни заступник у предмету, главни бранилац према налогу Већа 21. августа 2006. године и после именован од стране Секретаријата, од 31. августа 2006. године. Дакле, према том Решењу са моје леве стране, и одмах поред мене, др Андреас Ушеи, који је такође из Адвокатске коморе Енглеске и Велса и помаже нам правни саветник, правни помоћник Леа Кулиновски, тачније Лер Кулиновски који седи мало иза нас. Могу ли да искористим ову прилику за једног човека кога не треба формално представљати. То је господин Ван дер Спул који је био додељени адвокат бранилац.

Председавајући судија: Сећамо се да је господин Ван дер Спул био вршилац дужности браниоца у периоду од 30 дана после вашег именованја господине Хупер. Вршилац дужности значи да он врши дужности браниоца привремено, али видим да сада учествује и у жалби против одлуке овог већа.

Одбрана: Његов став као резервног браниоца, тачније његов статус резервног браниоца заправо је престао са мојим именованјем. Међутим, Секретаријат је њега оставио на тој дужности привремено док се не реши жалба. И наравно од тога како ће се жалба решити зависи његов даљи статус.

Председавајући судија: Хвала господине Хупер. Ја имам на дневном реду неколико ствари. Обе стране су ме обавестиле о неким питањима која желе да покрену и имам намеру да дам господину Шешељу прилику, на крају овог заседања, да нас обавести о било чему што је везано за његово здравље што он жели овде да изнесе. Прво питање.

Одбрана: Извините господине председавајући, извините што вас прекидам. Колико сам ја схватио овог тренутка, господин Шешељ није добио дневни ред на језику који он разуме и

због те околности, пошто се ово што ја говорим тренутно преводи, да ли бих ја могао укратко да прочитам тај дневни ред ради њега.

Председавајући судија: Дневни ред који ја имам пред собом можда није баш исти као и ваш, пошто ја имам неке додатне тачке у њему које ви немате. Оно што је на дневном реду је да погледамо како стоје ствари са обелодањивањем, затим ствари везане за суђење, правило 92бис и пресуђене чињенице, заштитне мере, да се позабавимо питањем електронске суднице и верзија на папиру свих доказних предмета и затим оно што има да каже оптужени о свом здрављу и условима притвора, као и остала питања која стране желе да покрену.

Проф. др Шешељ: Ви сте овог човека са птичијим гнездом на глави лажно представили као мога браниоца. Он никада неће бити мој бранилац.

Председавајући судија: Господине Шешељ ако желите да се обратите мени или касније Претресном већу можете то учинити преко адвоката, ако то не желите онда нећете моћи уопште да се обратите већу осим у оним приликама када вам ја изричито дозволим да се обратите мени као судији.

Проф. др Шешељ: Мене...

Председавајући судија: Господине Шешељ.

Проф. др Шешељ: ...позоришна представа не интересује, одузели сте ми право да се браним а хоћете да овде будем статиста. Ја статиста у судници нећу бити. Ви тај процес водите без мене, јер сте ви нелегални суд, нелегално поступате, кршите сва људска права, довели сте овде глумце да глуме моје браниоце. Они никада неће бити моји браниоци, они су ваши шпијуни чији је задатак да онемогуће мој одбрану.

Председавајући судија: Господине Шешељ, изгледа да ви не желите да се придржавате одлуке овог већа. Уколико изаберете да не присуствујете, бар толико сам ја схватио из онога што чујем, онда нећете моћи да пратите овај поступак. Нећете бити у стању да се консултујете са господином Хупером или да му кажете било шта што желите да он покрене у ваше име. Због тога вам предлагем, због тога бих ја рекао да је боље да останете, али ако ви не желите ја вас нећу присиљавати да останете у судници. Уколико сматрате да ваше присуство овде нема никакве сврхе, а исто тако ће бити и у каснијим фазама овог поступка. Значи, ако кажете, као што сте раније чини ми се рекли, да не желите да овде будете статиста, и ако се осећате овде као статиста, иако за мене ви то нисте, ви сте оптужени у овом предмету, ја бих веома желео да чујем у складу са одлуком коју је донело Претресно веће, све на шта ви желите да скренете пажњу већу, али преко адвоката, али коначно избор је ваш.

Проф. др Шешељ: Шта да предузме? Ниједну процесну радњу Хупер не може покренути у моје име.

Председавајући судија: Господине Шешељ...

Проф. др Шешељ: А ја сам данас господине Ори поднео захтев за ваше изузеће надлежној судској инстанци. Ви сте дужни одмах да прекинете поступање у овом поступку док се не реши по мом захтеву за ваше изузеће. Јутрос рано сам предао тај захтев.

Председавајући судија: Уколико је то питање које сте желели да покренете требало је то да учините преко господина Хупера. У овом тренутку ја не очекујем од вас никакве даље коментаре. Ако мислите да има још нешто на шта треба да ми скренете пажњу што треба да покренете пред овим судом можете то учинити преко господина Хупера, али колико сам схватио ви то не желите.

Проф др Војислав Шешељ: Будите...

Председавајући судија: Господине Шешељ ја вам нећу дозвољавати да ме све време прекидате. Значи, уколико одлучите да желите да напустите судницу онда ћу ја дати налог обезбеђењу да вас испрати и ми ћемо наставити са овом статусном конференцијом.

Проф. др Шешељ: Будите љубазни, дајте налог обезбеђењу да ме испрати из суднице. Будите љубазни, јер ја више немам шта да вам кажем. Нећу да слушам Хупера, Хупер нема право да говори у моје име.

Председавајући судија: Господине Шешељ...

Господин Хупер: Мени се изгледа не преводи или ја не знам како се користе ови канали.

Председавајући судија: Не. То је због тога што сам ја притиснуо дугме приоритета, да бих искључио микрофон господина Шешеља, тако да се то што се не чује преко микрофона не може се преводити. То је због тога што не желим да ме прекида, јер сам хтео управо да му кажем да ако има нешто да каже, то треба да уради преко вас. Ја имам то дугме приоритета које искључује све микрофоне у овој судници осим мог, а преводиоци чују само оно што се чује у микрофон.

Одбрана: Ја видим транскрипт, тако да сам чуо шта се дешава, знам шта је речено и питам се шта се дешава са српским преводом. Али сада ми је јасно.

Председавајући судија: То је све преведено, иако сам накратко притиснуо то дугме које искључује микрофон. Ја сам чуо превод такође.

Проф. др Шешељ: Будите љубазни да наложите стражи да ме одведе из суднице.

Председавајући судија: Не, господине Шешељ, у овом тренутку ја сам заузет нечим другим. Господине Шешељ, даћу вам прилику, коју можда не желите да искористите, да се консултујете са господином Хупером, да га информишете о ономе што сте раније рекли, због чега бисмо морали да прекинемо овај поступак. Ако не желите да искористите ту могућност, можете изразити жељу да напустите судницу и онда ћу ја дати налог обезбеђењу да вас испрати одавде.

Проф. др Шешељ: Са Хупером никада у животу нећу разговарати. Ни било с којим другим вашим шпијуном, чији је циљ да онемогући моју одбрану. И ја инсистирам да наложите стражи да ме одведе, да то буде без инцидента, јер ја сам миран и сталожен човек господине Ори. Ја не волим инциденте.

Председавајући судија: Ја тумачим ово као ваш захтев да дам налог обезбеђењу да вас испрате из суднице. Ја то тумачим као вашу жељу да више овде не присуствујете. Због тога...

Проф. др Шешељ: ...у одбрани ја нећу да учествујем. Таке ит еасц. Таке еасц.

Председавајући судија: У реду. Онда ћемо наставити са овом статусном конференцијом, пошто господин Шешељ преферира да више овде не присуствује. И пошто не прихвата одлуку Претресног већа да ће га представљати бранилац, овог тренутка њему није дозвољено да се сам брани осим у оним оквирима које је веће предвидело. Да погледамо, дакле, дневни ред. Пропратни материјал је био обелодањен је ли тако?

Госпођа Уерц-Рецлав: Тако је.

Председавајући судија: Обелодањивање је завршено. Само бих желео да чујем од вас господине Хупер да ли сте ви примили сав пропратни материјал. То је материјал по правилу 66a2.

Одбрана: Колико ја знам и у томе нам је пуно помогао господин Ван дер Спул. Сав материјал који се уручује одбрани је тренутно мени на располагању, укључујући и пропратни материјал.

Председавајући судија: Онда прелазим даље на конкретне захтеве. Схватио сам господине Хупер, да сте ви желели да вам се обелодане све изјаве које су дате у националним, домаћим судовима, укључујући и све изјаве које су релевантне и могу бити искоришћене у овом предмету.

Тужилаштво: Пракса је Тужилаштва да обелодањује такве изјаве у оквиру обавеза Тужилаштва по правилу 66а2, зато смо такве изјаве и обелодањивали кад год смо их имали. Тако ћемо и даље радити.

Председавајући судија: Ви, заправо, кажете да оно што је одбрана тражила већ је предато одбрани и налази се међу њиховим материјалима које су већ добили.

Тужилаштво: Да.

Председавајући судија: Да ли то испуњава ваш захтев господине Хупер?

Одбрана: Да. И уколико постоји намера да се тако и настави ми смо сасвим задовољни.

Председавајући судија: Претпостављам да ће вам требати извесно време да се снађете у материјалу и да видите где су међу њима изјаве које су дате у домаћим судовима, у суђењима која су већ била одржана, и мислим да ће вам ту помоћи уколико будете одржавали контакт са Тужилаштом.

Одбрана: Ми смо се састали већ два пута и трудимо се да помогнемо колико год можемо.

Председавајући судија: Што се тиче материјала 66а2, то је већ обелодањено и вама уручено. Тако сам бар ја схватио господине Хупер. Даље, следеће питање је обелодањивање материјала везаног за сведоке, за које је поднет захтев за одгођеним обелодањивањем. Да ли Тужилаштво има нешто да каже тим поводом.

Тужилаштво: Часни суде, врло кратко. Тужилаштво би желело да одговори на неколико ствари које је рекао именовани бранилац у његовом недавном одговору на седми (7) и осми (8) захтев за заштитним мерама. Што се тиче параграфа 2 – 6 одговора именованог браниоца, он износи аргумент да би одбрана требало да добије исту информацију као и Судско веће. Што се тиче информација везаних за сведоке који су наведени у још отвореним захтевима за заштитним мерама, позивамо се на Статут и то чланове 220 и 222 који обавезују овај Трибунал да пази, не само на обавезу да права оптуженог на правично суђење буду испоштована, већ такође и да испоштује и интересе и права жртава и сведока, а највише њихово право на безбедност и сигурност. Тужилаштво сматра да би одобравањем овог захтева ми били приморани да предамо врло осетљиву информацију одбрани у контексту захтева за заштитним мерама. Када се одобре заштитне мере сведоцима Тужилаштва, укључујући и одгођено обелодањивање, то не ставља у неповољан положај одбрану, под условом да је одбрани дато довољно времена да се припреми за сведочење тих сведока. Тужилаштво не покушава да спречи и да поставља било какве препреке одбрани у њиховој припреми, али Тужилаштво сматра да као што се поштују права оптуженог на правично суђење, а то је наша обавеза по Статуту, мора да се брине о безбедности и сигурности жртава и сведока.

У параграфу 9 одговора одбране, износи се аргумент да је веома деликатна равнотежа између права оптуженог и интереса жртава и сведока. Ми се слажемо са тим. Међутим, одгођено обелодањивање је овде савршено оправдано. Овде имамо једног оптуженог који је изразио јавно своју жељу да уништи овај Трибунал, који се никада није базирао на правила

Трибунала, напротив и који је већ јавно шиканирао и заплашивао сведоке Тужилаштва, тако да у овом конкретном случају, часни суде, Тужилаштво сматра да би права равнотежа била да се заштите сведоци који су изложени ризику.

У параграфу 11-12 одговора одбране, именовани бранилац се позива на тзв. општу праксу да се обелодањују изјаве сведока и идентитет осетљивих сведока одбрани и каже да је општеприхваћена пракса таква да се то обелодањује 30 дана пре почетка суђења. Међутим, обавеза је стране у поступку када тражи заштитне мере за сведока, а то можемо прочитати у одлуци судије Ханта из јула 2000. године, која је донета после одлуке судског већа у поступку Милошевић у фебруару 2002, где се каже да Тужилаштво мора да докаже да постоје изузетне околности да би се одобрило одгођено обелодањивање. У овом случају ми мислимо да смо то и доказали. Испунили смо ту обавезу.

Што се тиче тзв. општеприхваћене праксе обелодањивања 30 дана пре почетка суђења, постоји такође пракса, било да се она назове општеприхваћена или не, бар у неким случајевима, у погледу неких осетљивих сведока да се дозволи да се идентитет сведока и њихове изјаве без ичега у њима избрисаног обелодане током самог суђења 30 дана пре њиховог сведочења или чак и у краћем року. А ту бих се позвао на одлуку која се тиче сведочења сведока Ц47 у предмету Милошевић, за кога је обелодањивање дозвољено 10 дана пре његовог појављивања а то је одлука од 13. марта 2003. Такође, имамо и одлуку из вуковарског суђења у погледу сведока П024, када је обелодањивање извршено, по одлуци Судског већа, 30 дана пре појављивања сведока. Значи, уколико постоји општеприхваћена пракса обелодањивања 30 дана пре почетка суђења, исто тако, часни суде, постоји и друга пракса у погледу одређених сведока, када се ради о обавези заштите жртава и сведока. Хвала вам.

Председавајући судија: Хвала вам на томе. Господине Хупер да ли желите да одговорите одмах или да мало размислите па да напишете одговор. Ради се, наравно, о том обелодањивању 30 дана пре почетка суђења, а пошто суђење почиње за мање од 30 дана, ионако тај рок не може више да се испоштује. Али сада треба да решимо да ли то треба да буде 25. септембра или 20. септембра уместо 1. октобра. Тужилаштво сматра да је 30 дана за такве сведоке пре њиховог појављивања сасвим у складу са праксом.

Одбрана: Слажемо се да је ово веома деликатно разграничење и наравно све то зависи од датума почетка суђења, а о томе можемо разговарати мало касније.

Председавајући судија: Да, да вас не бисмо држали у заблуди или у незнању ми смо одлучили да суђење почне почетком новембра.

Одбрана: У реду, у том случају ми смо већ одговорили Тужилаштву у параграфу 7 и 8, и то остаје релевантно што се тиче заштитних мера. Надам се да су наши аргументи довољно јасни и они су, наравно, у контексту овог конкретног додатка и овог веома кратког периода који остаје до суђења. У светлу тако кратког рока, ми имамо веома мало времена да се припремимо за суђење које почиње почетком новембра. Господин Саксон је, како сам приметити, можда погрешно разумео главну сврху нашег захтева у погледу строгих мера које тражи Тужилаштво, а разлог за тако строге мере заштите, које траже из Тужилаштва није дато у њиховом захтеву. А ми тврдимо да разлози треба да буду дати и могу да буду дати у оној мери у којој се задовољава наше питање и омогућава нама да оценимо ситуацију и одговоримо. Треба да нас обавесте благовремено а да се при том не угрожавају права и сигурност сведока. Ми, значи, сматрамо да Тужилаштво може да наведе разлоге због којих тражи такву заштиту за сведоке, а да при том не каже превише и не открије превише детаља.

Друга ствар, коју смо ми покренули у свом захтеву јесте, уколико постоје изјаве у којима је доста тога избрисано, може се десити да те изјаве заправо нису уопште читљиве. Али, хтели

бисмо ипак да их видимо. И ако није могуће да нам се одмах уруче комплетне изјаве без ичега избрисаног, ми бисмо желели бар оне редиговане.

Председавајући судија: Господине Саксон, ово су два јасна питања, прво је да ли можете да будете конкретнији у својим разлозима за ове захтеве, то је право, а друго чак и ако су редиговане да ли можете барем то да дате одбрани.

Одбрана: Часни суде, искрено говорећи дати разлоге за сваког нашег сведока за којег тражимо заштитне мере, то би значило да се од тужитеља сада тражи да заправо обзнани своје информације о сведоцима, ко су сведоци, какав им је положај итд. Према томе, ја ту не видим никакву разлику, осим ако се од нас не тражи да дамо неке јаче разлоге, на пример разлози сигурности и томе слично, што неће бити од велике помоћи одбрани.

Што се другог питања тиче, наше је мишљење да када је реч о инсајдерима, сведоцима који су углавном предмет већине ових заштитних мера, да ће брисање одређених делова њихових изјава бити бесмислено и губљење времена, јер би заправо целу изјаву требало избрисати. И резултат би био тај да одбрана има јако мало тога да прочита што би било губљење времена и за њих и за нас. Можда, часни суде, постоји један или два сведока који ће говорити о делима почињеним у основи, а за које се траже заштитне мере, за које би се евентуално могло дати нешто више разлога за заштитне мере, а да се при том не идентифицира сведок, и можда би се могла дати изјава и то ревидирана, односно са брисаним деловима, али о томе би се требали консултирати и јавити вам што смо одлучили. Али то ће се односити само на мали број сведока.

Председавајући судија: Добро, ви кажете да бисте могли рећи нешто више о сведоцима и разлозима због којих за њих тражите заштитне мере сигурносне природе. Односно, да можете рећи да су сведоци примали претње преко телефона, да их неко прати, следи итд. Дакле ово све улази у широки дијапазон сигурносних разлога. Господине Хупер, да ли желите овакву врсту информација, да ли би вам то било од помоћи. Да ли бисте у том случају уважили разлоге за заштитне мере.

Одбрана: Па бих, то би могла бити једноставна изјава, на пример да је реч о некоме ко је члан неке организације и што би дотичног одмах могло да идентификује то је мени јасно. Међутим, постоје неке друге ствари које сте ви сами изнели, мало већа количина информација а које би нам биле од помоћи.

Председавајући судија: Господине Саксон, ви ћете наравно погледати о чему се ради, односно ми ћемо видети да ли је могуће рећи нешто више, дати нешто више информација. Наравно, ми сада не позивамо вас да то учините, али апелујемо на вас да ревидирате свој став, да поново погледате колике су могућности да одговорите на седму и осму молбу и јавите нам у коликој мери бисте могли помоћи одбрани.

Тужилаштво: Часни суде, ми бисмо онда требали погледати, односно ревидирати информације које су садржане у нашим поднесцима екс парте, а који су приложени захтеву за заштитне мере.

Председавајући судија: Да, хоће ли вам бити довољно пет дана, пет радних дана.

Тужилаштво: Да ли бисте то могли продужити на десет, часни суде, јер ми то морамо врло пажљиво и опрезно учинити. Наиме, ради се о крупним и важним стварима.

Председавајући судија: Да, ја то схватам, схватам разлоге за ваш опрез, међутим, време је ограничено, поготово за одбрану. Веће мора издати одлуку, а када ви будете дали ове додатне информације онда опет одбрана мора бити у прилици да одговори на ваше информације, и тако се корак по корак примичемо почетку новембра. Добро, ако не можете за

пет дана, онда морате показати добре разлоге за то и ваљано аргументовати ваш став да ви то не можете учинити за пет дана. Веће вам према томе ипак оставља рок од само пет дана. Дакле имате толико времена да ревидирате свој став и видите што још можете обелоданити одбрани.

Ја се сада враћам на дневни ред. Господине Хупер, желите ли још нешто о овоме рећи.

Одбрана: Не, не хвала, хвала и колегама из Тужилаштва.

Председавајући судија: Сада питања везана за суђење. За сада је почетак суђења заказан за почетак новембра 2006. године, претпретресна конференција ће бити одржана у догледно време, наравно пре почетка суђења. Господине Хупер, иначе се ова конференција одржава на трибуналу дан или два пре почетка суђења, можда исти дан није баш најбоље решење, па би један до два дана пре почетка суђења било боље. Ако се слажете.

Још нешто. Жалбено веће још увек није решило интерлокуторну жалбу на одлуку овог већа о именовању браниоца. Ја се надам да ће Жалбено веће донети одлуку пре заказаног почетка суђења. Наравно, Жалбено веће је свесно хитности овог питања.

Следеће питање је везано за суђење. Госпођо Уерц-Рецлав, захтев, односно можда пре позив већа упућен тужиоцу је да сузи опсег оптужнице. Веће је добило ваш одговор, ви сте рекли да не можете потврдно одговорити на тај захтев. Међутим, такође сте рекли, уколико се од нас то буде налогом тражило, ми ћемо то учинити и издати нови документ. Наравно, ви знате да на темељу правила ми вама можемо издати директиву за то, али након што смо прочитали ваш одговор ми бисмо вас поново замолили да уложите одређени напор и у року од недељу дана од данас, тај нови поднесак доиста и поднесете.

Тужилаштво: Часни суде, ако дозволите две ствари. Као што сте могли видети из поднеска, наш основни аргумент је да је ова оптужница већ довољно сужена с обзиром на ствар о којој се овде расправља. И да је наша процена отприлике шест месеци.

Председавајући судија: Да, да о томе можемо детаљније...

Тужилаштво: А ако имате на уму позицију овог оптуженика, колико високо је он био позициониран и какву је одговорност имао, ово је већ врло убрзано суђење. Ми смо то већ назначили у параграфу 10 нашег поднеска, ми бисмо били захвални када нас веће не би присиљавало да додатно сузимо оптужницу у овом тренутку већ да, евентуално, то покушамо учинити након месец, односно након шест месеци суђења.

Мој следећи аргумент односи се на удружени злочиначки подухват. Наиме, за то се терети у овом предмету. Ми смо врло конкретно то теретили у оптужници и ви знате да то није оптужница у којој се терети за велики број кривичних радњи, у великом броју општина. То, такође, није ни случај где су директни починитељи далеко у лествици од оптуженика, као што је то био случај у предмету Слободана Милошевића. Међутим, ми овде имамо једног оптуженика који је конкретно подстицао на почињење ових кривичних дела за које га теретимо у оптужници. Према томе, ми не можемо више редуковати ту базу злочина, та дела почињена у основи. Суочавамо се са питањем које још општине можемо одбацити, а да не оштетимо нашу могућност терећења за опсег криминалног понашања овог оптуженика. Према томе, тужилац у овом тренутку радије не би додатно сужавао оптужницу у смислу броја инцидента или броја општина јер би то оштетило срж наше тезе, нашег предмета. У параграфу 29 нашег поднеска, ми смо назначили жељу да можда одбацимо неке оптужбе. Те су оптужбе углавном алтернативне природе. То је на пример случај са тачком 2 и 3, или тачкама 6 и 7. Ја не знам да ли би то било довољно већу. Оно што ми желимо да буде јасно, то је да ми не предлажемо да одбацимо оптужбе, осим уколико би веће издало директиву у том смислу. Ако од нас будете изричито захтевали да то учинимо, ми то можемо, ми имамо одређени предлог у том смислу, али би молили да нам се да рок од недељу дана, односно до 21. септембра. Уколико будемо

морали засећи у сам срж оптужнице онда то морамо врло озбиљно и пажљиво учинити, односно размотрити.

Председавајући судија: Госпођо Уерц-Рецлав, ако би вас веће позвало да срежете свој предмет на две трећине, то што остаје утицало би на вашу способност да прикажете опсег и тип криминалног понашања оптуженика. Наиме, како то ви тврдите, да ли је то тачно. Ви желите рећи ако бисте то морали учинити онда не бисте били у могућности на адекватан начин приказати и доказати у потпуности криминално понашање оптуженика. Желите ли ви тиме рећи да, уколико се од вас буде тражило да додатно сузите оптужницу да онда нећете више бити у стању приказати на адекватан начин криминално понашање оптуженика. Или, са друге стране, није ли то случај који је увек актуелан или не.

Тужилаштво: Часни суде, предмети се разликују. Ми смо имали предмете где сте имали број од 20 до 30 општина и тужилац је могао изводити доказе у односу на све те околности. Овде су ствари другачије. На пример, имате општину Брчко. Ми нисмо оптужили за убојство, за етничко чишћење, ми смо изабрали само један концентрациони логор јер смо хтели показати конкретно аспект насилног, односно присилног рада у овом предмету. А исто тако и случајеве сексуалних деликата. Имате затим Бијељину где се оптужбе углавном односе на присилан рад и на сексуалне деликте. Дакле, ми нисмо у сваком предмету, у сваком случају, теретили за етничко чишћење у целини. Према томе, ако ми сада ово срежемо, ако смањимо број општина ми ћемо изгубити читаву поглавља која се односе на криминално понашање.

Председавајући судија: Ви сте сада упоредили Брчко и Бијељину, рекли сте да нисте теретили за све, за све инциденте у односу на те две општине. Али, уколико бисте смањили опсег оптужнице у случају Брчког, да ли би читав предмет био различит ако то исто не учините за Бијељину. Односно, оно шта ја желим да питам, то је да ли се ради о мање више истом типу кривичног понашања.

Тужилаштво: Часни суде, видећете понашање се разликује, типови криминалног понашања се разликују, а нарочито у погледу помагача који се појављују ту и који почињавају злочине. И у Бијељини имате случај заточеничких објеката имате насилно рушење вјерских објеката у Бијељини што немате у Брчком, а ни у другим општинама у којима смо теретили за ова дела.

Председавајући судија: Ја разумем, општине нису исте, али питање које се поставља је не да ли је оно што ћете ви задржати исто, наравно да ствари могу бити понешто другачије од случаја до случаја, од оптуженика до оптуженика. Ја знам да сте ви у то уложили одређени труд, да сте срезали одређени број општина и судионика у удруженом злочиначком подухвату. Ја знам да сте ви то срезали, међутим зашто ви мислите да вам треба девет општина за нешто, а не на пример седам. Наравно ми смо прочитали ваш одговор, али ја се нисам баш уверио у ваше аргументе. Наравно, ја нисам једини судија у овом већу, нас има троје.

Тужилаштво: Часни суде, ми смо хтели показати да је свака од ових општина јединствена. И да се не ради о понављању. Према томе, ми не можемо избацити више ниједну општину. Једноставно, не би знали коју би избацили, јер су све једнако важне за нашу тезу. Али, понављам, уколико нам за то издате директиву ми ћемо то урадити.

Председавајући судија: У реду. Господине Хупер, желите ли нешто додати.

Одбрана: Заправо не.

Председавајући судија: Хвала. Госпођо Уерц-Рецлав, будући да веће мора донети о томе одлуку, ја бих сада хтео чути вашу процену о трајању од 100 дана. Дакле 100 дана судског заседања, ви сте наиме то споменули у свом одговору. Рекли сте да би могли завршити свој доказни поступак у року од шест месеци. Укључујете ли у то и унакрсно испитивање.

Тужилаштво: Да часни суде. Ми смо то укључили у нашу рачуницу. Међутим, све зависи од тога како ће на крају изгледати листа сведока, како ће се сведоци понашати. Ми смо узели као темељ нашег рачуна шест месеци, и то да се заседа сваки дан, дакле пет дана у недељи и укључили смо време потребно за унакрсно испитивање. Ако погледате листу сведока, видећете да бројке укључују унакрсно испитивање. Као што смо назначили последњи пут, ми наш доказни поступак желимо извести углавном у писаном облику. Чак и у погледу неких радњи оптуженика.

Председавајући судија: Да, да знам.

Тужилаштво: Видећете и видели сте заправо наш први поднесак по правилу 89ф, где смо то објаснили.

Председавајући судија: Добро, а како сте урачунали време за унакрсно испитивање ако, на пример, позивате сведока по правилу 89ф, и ако вам је полазна тачка правило 92 бис. То значи свега неколико питања, углавном усвајање изјаве. Наравно, то смањује време потребно за главно испитивање, али на основу чега сте ви онда израчунали време потребно за унакрсно испитивање.

Тужилаштво: Часни суде, ми смо погледали сваког сведока појединачно и конкретно, и у односу на сваког сведока направили рачуницу. У погледу инсајдера, где се допушта правило 89ф, ми смо израчунали само један до два сата за главно испитивање. Ако погледате нашу листу сведока видећете, на пример, за сведока под бројем 17, осам сати, што значи два сата главног испитивања и шест сати унакрсног испитивања. Исто се односи и на сведоке по правилу 92 бис, за које ће нам требати можда десет минута за главно испитивање, а остало ће бити утрошено на унакрсно испитивање.

Председавајући судија: Господине Хупер, претпостављам да још увек нисте имали прилику да процените реалистичност времена које је потребно за унакрсно испитивање.

Одбрана: С обзиром на аспект суђења који је и данас овде био видљив доста је тога непознато. Према томе, не можемо вам у том смислу помоћи.

Председавајући судија: У реду. Међутим, можда бисте могли ипак погледати барем површно листу сведока, одабрати неколико сведока и проверити, на основу тих примера, колико је реалистична ова процена. На пример, ако имате 400 страница за сведока по правилу 92 бис, односно транскрипте са других суђења итд. Колико је реалистична процена од четири сата за унакрсно испитивање. Можда ћете ви рећи то је то, можда ћете рећи не најмање дупло толико. Ја само желим да видим колико је реалистична процена госпође Уерц-Рецлав, да се не би на крају преварили и увелико промашили наша очекивања. Ја знам да ви то не можете прогнозирати у овом тренутку, али ако бисте се можда потрудили могли би избећи нека разочарења.

Тужилаштво: Часни суде, имамо неког искуства са тим у вези, ја сам радила на предмету Милошевић и ту је главно испитивање било врло кратко, уколико се радило о сведоцима по правилу 89ф или 92 бис. Време потребно за унакрсно испитивање је, насупрот томе, било врло дуго, али онде се оптужени сам бранио. Ствар је била другачија. Ја сада очекујем да ће се одбрана овде усредоточити на ствари које су доиста битне, а не на политику.

Председавајући судија: Ви мислите да би можда требало и мање времена. Оппростите председавајући је рекао да би то требало можда бити више времена.

Тужилаштво: Не, не ја мислим да би требало бити мање, јер једна професионална одбрана зна како се постављају конкретна питања.

Председавајући судија: Господине Хупер, моја молба упућена вама би била да погледате ту листу сведока и погледате колико је реалистична процена коју је тужитељ дао.

Одбрана: Не могу данас, али свакако бих се могао потрудити и дати вам своје, колико је могуће, објективно мишљење о времену потребном за суђење негде пред крај овог месеца, али тешко је.

Ви знате да нама оптужени не помаже и можда ми никада нећемо имати његову помоћ, па мислим да смо у позицији да нам треба више времена од осталих. Ја, нажалост, не могу ништа више речи у овом тренутку.

Председавајући судија: Да, ја то разумем. У сваком случају, имамо два посла а то је сужавање опсега оптужнице и реалистична процена времена потребног за извођење доказа. Молим вас да погледате овај предлог до краја месеца, како бисмо онда имали једну поузданију процену у вези тога колико ће времена бити потребно. Ја не кажем да ће то бити проблем, али у сваком случају питање захтева пажњу и опрез.

Тужилаштво: Пре него што пређемо на друго, још нешто у вези са суђењем.

Председавајући судија: Изволите.

Тужилаштво: Ово је нешто што се појавило у разговорима које смо водили са колегама из одбране, тужилац већ има редослед сведока и ми смо тај редослед већ поделили са службом за заштиту жртава и сведока, будући да је у питању доста заштитних мера и посла са тим у вези. Први сведоци су сви инсајдери. Многе од њих ћемо звати да сведоче вива воче, али неки ће бити позвани и по правилу 89ф. Што већ имате у облику поднеска. Сада се поставља питање да ли би одбрана, и они су о томе разговарали са нама, била спремна одговорити већ на почетку на таква интензивна сведочења, наиме то би био врло интензиван почетак суђења. Ја не знам колико су они спремни да се ухвате са тим у коштац.

Председавајући судија: Да, и то је заправо следећа тачка дневног реда, а то је петодневна радна недеља или можда краће. Јер, ако сам добро схватио, одбрана би тражила да се у почетку заседа само четири дана у недељи, како би они ухватили корак са великом количином материјала коју морају обрадити. Да ли је то била основа ваших разговора са тужиоцем господине Хупер?

Одбрана: Да, и ми би тражили још и мање, али реалистичан захтев је мислим четири дана, четири дана заседања.

Председавајући судија: Да, веће је обавештено о том захтеву, о њему оно још није одлучило, али га разматра, па се пита уколико би то доиста био распоред суђења до рецимо божићних празника да ли би вам то било од помоћи.

Одбрана: Да, било би, и онда бисмо могли касније то да преиспитамо.

Председавајући судија: Ви, наравно, схватате господине Хупер да судска већа покушавају да искористе наше ресурсе што је ефикасније могуће, наравно никада не угрожавајући правичност поступка, никада на штету правичности, али ипак покушавамо да задовољимо обе стране и да при томе никада суднице не буду празне и да не буде празног хода. Ово вам кажем да бих вам помогао да разумете и схватите проблеме са којима се суочавате у вашем послу. Рекли сте, наравно, да то треба преиспитати, ништа није уклесано у камену. У сваком случају, у једном ограниченом периоду, нећемо заседати пет дана недељно и онда ћемо вам изаћи у сусрет онолико колико је то за нас организационо могуће. Да ли смо се разумели.

Одбрана: Јесмо.

Тужилаштво: Могу ли ја наставити, часни суде, хтела бих да кажем једну ствар, тиче се такође заштитних мера. Ми ћемо да почнемо са инсајдерима због тога што је то логично, између осталог, али овај редослед је потребан због заштитних мера и хтела бих због тога да пређемо на приватну седницу, ако је могуће.

(Затворена седница)

Секретар: Сада смо поново на јавној седници.

Председавајући судија: Ја бих замолио обе стране да покушају, из све снаге, да се договоре о томе којим ће редоследом сведока започети суђење. Да ли ће то бити инсајдери или неки други, нека друга категорија сведока, или ће бити мешано неколико сведока жртава, сведока о тзв. бази злочина, па онда укупан број инсајдера, јер налог којим се одређује редослед сведока је у надлежности Претресног већа, али када би стране могле да се договоре о овоме мислим да би то било најбоље решење, много боље него да Претресно веће решава ствар са мојим налогом. Претресно веће није увек свесно како својом одлуком може нанети штету једној или другој страни. Зато вас најискреније молим да покушате да се договорите о овоме.

Тужилаштво: У реду часни суде.

Председавајући судија: Имам још неко питање с тим у вези.

Одбрана: Коначна листа сведока.

Тужилаштво: Господин Хупер има ту коначну листу сведока, предата му је. То је листа сведока коју смо ми поднели и суду. Наравно, никада се не може искључити могућност да се појави неки сведок изненада, за кога ми још увек не знамо, и то је нешто што се у сваком суђењу дешава. Неочекиване ствари се дешавају увек. Може се десити нама, може се десити одбрани, то никада не може да се искључи, али за сада ви имате коначну листу сведока.

Исто тако, из искуства знамо да се понекад деси да сведок умре, да се разболи, да уместо њега мора да се позове неки други сведок и то не може да се предвиди.

Председавајући судија: То се подразумева. Али коначна листа сведока је уручена одбрани и, како кажете госпођо Уерц-Рецлав, да веће може да се ослони на овај материјал, пошто сам ја имао ситуације када је коначна листа сведока мењана скоро сваке недеље. Наравно сада претерујем, али ако би обе стране направиле такве листе које стварно јесу одраз онога што ће стварно да се дешава на суђењу, уместо чистог нагађања, то би било заиста добро. Господине Хупер...

Одбрана: Ми имамо ту листу, а мени је управо рекао господин О Шен, уколико то одобри веће као коначну листу сведока, онда то значи да Тужилаштво може увести неког новог сведока само путем посебног захтева.

Председавајући судија: Тако је.

Одбрана: Ми тако и схватамо.

Председавајући судија: Истовремено знамо да се стално воде разговори између вас и Тужилаштва о томе како да се можда смањи број сведока.

Одбрана: Тако је, ми смо за то да има мање, а не више.

Председавајући судија: Следећа тачка дневног реда је, не знам колико је то важно или релевантно, одбрана је тражила даље тумачење налога судског већа да оптужени не може да се

брани сам, а одбрана тражи да има право да у неком моменту на суђењу препусти одбрану оптуженом. Рецимо да ће се он појавити, претпостављамо да ће се он појавити, да се одбрана препусти њему. Судско веће је у том погледу, чини ми се, јасно навело у свом налогу да господин Шешељ може да учествује у поступку само преко свог адвоката. Осим ако саслушавши аргументе његовог адвоката судско веће не одлучи друкчије. Значи, требало би да нам ви сада објасните због чега је потребно да оптужени сам узима реч у одређеној ситуацији пре него што ми то дозволимо. Господине Хупер, то је мало друкчије од вашег виђења ствари.

Одбрана: Ја сам прочитао тај налог и наравно он је тако срочен да ће господин Шешељ моћи да учествује у свом суђењу само путем адвоката. Само преко свог адвоката. Међутим нама би заиста било од велике помоћи када се ради о начину на који ће господин Шешељ учествовати у свом суђењу, да се реши ово питање мало конкретније. Пре свега, као додељени адвокат, а схватам да ће испитивање оптуженог моћи да се дозволи само по изричитом захтеву браниоца и дозволи Већа. Међутим, могуће је да ја кажем ето сада смо у овој ситуацији, рецимо да је први сведок већ позван, да је завршено његово главно испитивање, и сада долази моменат када одбрана треба унакрсно да испита сведока. Сада, било да је то општи принцип, било да је то изричита дозвола у погледу тог одређеног сведока, а ја ћу на то да се вратим касније, значи да ли би било у реду и у складу са мојом функцијом да је устанем, али пре мог испитивања, да дам могућност оптуженом уз дозволу суда, да постави сведоку она питања која он жели да постави. У тим околностима господин Шешељ можда мени неће желети да да никакве инструкције да бих ја могао да испитујем сведока у његово име. Шта се онда дешава, господин Шешељ би имао могућност да директно постави сведоку питања које он сматра да морају бити постављена. Наравно, све ово зависи од тога како се судско веће буде односило према понашању господина Шешеља. Ја, као додељени адвокат, схватам да је управо његово понашање довело до тога да му се додели адвокат. И ја то разумем. А када дође до суђења, уколико се оптуженом да таква могућност, то може да реши једне проблеме али може да створи друге проблеме. Колико сам ја схватио тај налог то није налог који треба тумачити као затварање врата господину Шешељу пред носом и његово искључивање из суђења. Али то, напротив, може да буде начин да се суђење одржи, што ће зависити од тога колико је он у стању да у њему учествује, наравно под условом да се нормално понаша.

Председавајући судија: Господине Хупер, веће је већ размотрило ово питање и неће то дозволити. Уколико господин Шешељ одбије да вама да упутства, и уколико ви не добијете релевантну информацију која би вам омогућила да вршите унакрсно испитивање сведока, онда веће на основу тих разлога неће дозволити господину Шешељу да он води унакрсно испитивање. Управо због понашања господина Шешеља до сада у овом поступку као и на основу других разлога које смо ми навели у нашој одлуци, веће не жели да господин Шешељ настави да се сам брани. Уколико би се њему дозволило да он први унакрсно испита сведока, то би представљало занемаривање онога што је веће наложило, а то је да он води своју одбрану преко свог браниоца. Дакле, то није прихватљиво решење за веће. Као што сам данас рекао, то се не ради зато да би се искључио господин Шешељ из поступка. Напротив, веће је данас било спремно да му да реч да каже нешто о свом здравственом стању. Дакле, ово се не ради зато да би се он искључио, да се њему не би дозволило учествовање у поступку. Ја у овом тренутку, наравно, не доносим одлуку. Али, био је један други предмет пред овим трибуналом у коме сам ја био председавајући већа и оптуженом је било дозвољено да поставља питања, иако је оптужени имао браниоца, после унакрсног испитивања браниоца, уколико се из неког разлога се сматрало да је оптужени боље информисан или да је у бољој ситуацији да постави допунска питања управо због тих посебних сазнања која само он има. Али смо у таквим случајевима увек захтевали да се оптужени прво консултује са својим браниоцем. Да укратко продискутују да ли заиста постоји оправдани разлог да он поставља допунска питања, а не његов бранилац који има професионално искуство и то је, наравно, увек од помоћи у унакрсном испитивању. Али

ово веће, то вам могу рећи, сигурно неће дозволити, уколико оптужени одбије да вама да инструкције, да му се дозволи да он сам унакрсно испита сведока. И да вама евентуално препусти нека преостала питања. Наравно, то не значи да се ни под којим условима њему не ускраћује могућност учествовања у поступку дакле, уколико он промени свој став, можда би се њему у неким изузетним случајевима дозволило да поставља питања сведоцима уколико се буде прикладно понашао.

Одбрана: Хвала, сада нам је сасвим јасно. Хвала лепо.

Председавајући судија: Ја не знам у којој мери ће ово бити релевантно питање убудуће, веће се нада да ће он вама дати адекватне инструкције и ми чекамо да видимо како ће одбрана да води овај поступак. Надамо се да ће то бити изведено на најбољи могући начин, иако се види да већ постоје нека неслагања између оптуженог и већа у погледу тога на који начин би било најбоље да се води одбрана у овом предмету.

Сада прелазим на нашу следећу тему, а то је правило 92 бис и пресуђене чињенице. Ви сте поднели један поднесак, госпођо Уерц-Рецлав о правилу 92 бис и о пресуђеним чињеницама. Мислим да смо вас обавестили да, када је реч о правилу 92 бис, веће неће доносити одлуку због личних разлога, све до почетка суђења и док се не да време браниоцу да одговори на ваш поднесак о материјалу по правилу 92 бис, а тај рок за одговор је 3. новембар за правило 92 бис, а 22. септембар за пресуђене чињенице. Али, ви имате још нешто да кажете на ову тему зар не?

Тужилаштво: Да, часни суде. Какав год да буде редослед сведока првих неколико недеља, ми ћемо ипак морати да имамо одлуку већа о овом нашем поднеску о писменим доказима, ја знам да је то један врло компликован, сложен поднесак и ми у овом тренутку припремамо још један допунски поднесак о правилу 92 бис узимајући у обзир оно што се недавно десило у предмету Вуковар. Дакле, што се Тужилаштва тиче, ми бисмо припремили списак за Претресно веће са именима сведока, бројевима сведока за неку конкретну недељу у вези којих нам је неопходна одлука Претресног већа. Тако да ви будете упознати са тим да је нама неопходна одлука већа.

Председавајући судија: Тако је.

Тужилаштво: Знам да постоји екс парте поднесак, да се ради о екс парте поднеску тако да одбрана није у ситуацији да одговори на овај поднесак у овом тренутку. Мислим да ми ово сада достављамо благовремено односно доставићемо вам ово унапред како бисте ви знали тачно за које сведоке нам је потребна ваша одлука и мислим да је то најбољи начин да се то уради.

Председавајући судија: Да, ви одредите приоритете везано за то када сте ви планирали да вам дођу одређени сведоци. Да ли сам вас ја добро схватио, да ће првих десет, једанаест сведока бити по правилу 92ф а не по правилу 92 бис.

Тужилаштво: Заправо редослед би био онакав какав вам је у овом тренутку познат. Постоји један сведок који је већ сведочио у једном другом предмету и који је укључен у овај поднесак, који тек треба да вам се достави по правилу 92 бис и могу да вам дам број, уколико желите, али само на приватној седници.

Председавајући судија: Да, дакле то би било 92 бис(д), јер ви тражите да се примени транскрипт.

Тужилаштво: Тако је.

Председавајући судија: Питање колико страна транскрипта отприлике, 100 или 2000.

Тужилаштво: Па 2000 није сигурно, то је сведок који ће говорити о војном устројству и знам да није дуго сведочио у предмету Милошевић.

Председавајући судија: Само да вам кажем, када је реч о примени правила 92 бис (д) обично је тенденција, када се примењује то правило, да се уводи јако пуно материјала, иако је суштина тог правила да се уштеди на времену. А понекад се управо догоди супротно, због количине материјала који се уводи путем тог правила. У реду, ви ћете ми рећи за које сведоке треба првенствено да вам се донесе одлука по правилу 92 бис(д).

Да ли има још нешто везано за правило 92 бис и пресуђене чињенице.

Одбрана: Ми немамо ништа везано за 92 бис.

Председавајући судија: У реду. Онда да се вратим на нешто што је била претходна тачка на нашем дневном реду. Господине Хупер, мислим да је јасно, на основу онога што се десило данас, да господин Шешељ није баш претерано склон да комуницира са вама на било који начин. Веће се, наравно, неће мешати у то како ви водите ваше контакте са оптуженим и како се одбрана припрема, али на основу списка, ви сте упознати са тим да је постојао тзв. велики тим такозваних експерата који никада нису добили никакав званични статус овде у суду, али би неке поднеске припремали чланови овог тима. Дакле, постоје особе које су добро упознате са овим предметом.

Одбрана: Да, свакако.

Председавајући судија: Нећу речи ништа више од овога, само сам хтео да вас упознам са тим. Веће, наравно, разуме какви проблеми настају уколико бранилац не добије инструкције од клијента. Ми не знамо како ће се ствари развијати, али веће би желело да се створи једна ситуација у којој би одбрана могла да ради што је могуће ефикасније, а да то све буде ипак у оквиру нашег правилника о поступку и доказима.

Ван дер Спул: Часни суде, ја бих хтео да вам кажем нешто о овом тиму експерата као сенд бај бранилац ја сам имао неко искуство комуницирајући са њима.

Председавајући судија: Господине Ван дер Спул, ја се извињавам, да ли сте ви одлично са њима комуницирали или нисте комуницирали са њима уопште. Како год да ствари стоје, веће не жели у то да се меша. Ја сам желео само да споменем да постоји списак људи који су радили на овом предмету као чланови експертног тима, али ја сада препуштам ово одбрани и вашем искуству. Веће не тражи никакве допунске информације на ову тему.

Ван дер Спул: У реду.

Председавајући судија: Ја знам да ћете ви свакако рећи то што знате господину Хуперу.

Сада што се тиче заштитних мера. Ми смо о овоме донекле већ дискутовали, одговор на седми и осми поднесак у коме се ви жалите на то да нисте добили довољну информацију, а господин Саксон заправо разматра допунске информације, то би могло да буде одобрено. А сада о редигованом списку сведока. Господине Саксон ви сте о овоме раније говорили.

Господин Саксон: Часни суде, али ја нисам чуо шта сте ви сада управо рекли.

Председавајући судија: Ја сам рекао да се заступник не противи овим мерама у принципу, када је реч о редигованим изјавама сведока, а односе се на она питања о којима смо већ дискутовали. Ја мислим да је ово ствар са којом смо се довољно позабавили на почетку ове статусне конференције, само уколико ви желите да додате још нешто.

Тужилаштво: Не. Али, часни суде, желео бих да вам кажем још нешто.

Председавајући судија: Изволите.

Господин Сексон: Имамо још једно питање, али...

Председавајући судија: Желите да кажете да је то за приватну седницу.

Тужилаштво: Тако је.

Председавајући судија: Приватна или затворена у овој судници је то увек...

(Затворена седница)

Председавајући судија: Да пређемо на следећу тему, а то је и корт електронски систем у судници и то можемо да урадимо на отвореној седници.

Секретар: Сада смо на отвореној седници.

Председавајући судија: Хвала. Дакле и корт и штампани примерци докумената. До сада се није предвиђало да ово суђење примењује и корт систем, а један од главних разлога је био тај што оптужени, који се у то време сам бранио, није могао да има приступ техничкој опреми која је потребна за и корт систем. Али, пошто је њему додељен адвокат, ситуација се променила. Веће се не противи томе да се примењује и корт систем у овом суђењу и, колико смо ми схватили, технички је то изводљиво.

Сада бих хтео да чујем шта стране имају да кажу по овом питање. Господине Хупер, ми имамо чак и обуку за и корт. И корт значи да уместо да се пуно докумената доставља у штампаној верзији они се једноставно убаце у електронски систем и ја лично са тиме немам искуства, али сам од својих колеге чуо да то одлично функционише и да су сви веома задовољни тим системом, да се може уштедети пуно времена користећи и корт.

Одбрана: Ја се нећу претварати да знам о чему се ради.

Председавајући судија: Али се ви томе не противите, то је баш лепо од вас.

Одбрана: Не противим се томе, као ни много чему у овом предмету, само да претпоставимо да се то односи рецимо на доказне предмете и да би било лакше да се то уради електронски.

Председавајући судија: Не, штампане верзије и даље постоје али их не носимо са собом зато што их имамо у електронској верзији на екрану. И то наравно не значи да понекад не можете да имате штампану верзију у рукама. Ја не знам тачно да ли постоји само један облик где се каже да стране добијају по један примерак доказног предмета, господине Саксон ви сте изгледа добро упознати са овим.

Господин Сексон: Часни суде, Тужилаштво је тражило да се о овом расправља на данашњој статусној конференцији, иако смо ми поздравили ову одлуку већа да се користи и корт систем у овом предмету. Када сам ја разговарао са мојим колегама у Тужилаштву, ми смо схватили да постоји овај начин и онај начин да се примени и корт систем, зависно од тога за шта се определи конкретно Претресно веће. Ви сте сада рекли, рецимо, да увек постоје и штампане верзије документа. Очигледно је да је сама сврха и корта да се смањи количина штампаног материјала, да се на тај начин уштеде средства Трибунала и да се уштеди труд свих оних људи који напорно раде на томе да би се омогућило функционисање ових суђења. Ја знам да у Претресном већу председавајући судија увек захтева да Тужилаштво достави бар њему, ако не и свим судијама у већу, штампану верзију сваког документа, или сваког доказног предмета који се користи у судници. Исто тако, знам за нека друга суђења где се и корт користио у оној

форми која одговара његовој првобитној намени. Дакле, било је или врло мало или скоро уопште није било штампаних докумената. Дакле, ми смо поставили ово питање да бисмо чули од вас шта ви очекујете тако, да ми можемо да будемо припремљени када ово суђење коначно почне.

Председавајући судија: Хајде да будемо веома практични. Ја немам никаквог искуства са и кортом, ви кажете да може да се примени и корт на овај начин или на онај начин. Господин Хупер каже да он чак нема ни представу о томе шта је то и корт. Говорећи као особа која није упозната са и кортом, могу да вам кажем да је неопходно проћи обуку да би се сви упознали са механизмима и технологијама овог система, дакле, господине Саксон ја предлагам да ви поразговарате са вашим колегама, а ви, господине Хупер, са вашим, да видите које су негативне стране тог система, а да после тога ми одржимо састанак и са једном и са другом страном у нашим канцеларијама и да ту буде присутан неко ко је упознат са техничким елементима и корта, да разменимо мишљења да видимо шта би се коме допало да се користи, и да онда изнађемо неко златно правило о томе шта ће да се примењује у овој судници.

Господине Хупер, ви сте рекли да немате уопште појма о томе шта је и корт, према томе мислим да би вам требало дати бар неколико дана да ви стекнете нека фундаментална сазнања о том систему и можда ћете онда рећи да одбрана никада на то не би пристала. Лично бих јако волео да се примени и корт и хтео бих да ми изнађемо једно практично решење захваљујући коме би смањили обим штампаног материјала. А онда ћемо рећи и једној и другој страни шта очекујемо да буде достављено у судници у штампаној верзији. Дакле, ја бих предложио да се овим позабавимо почетком октобра и то ће нам оставити довољно времена да све завршимо на време да би се припремило суђење. Да ли се слажете, видим да и одбрана и Тужилаштво климају главом, дакле усваја се овај предлог.

Следеће питање на дневном реду је здравствено стање оптуженог и услови у притвору. Сада сам хтео да чујем господина Шешеља који више није овде. Да ли има нешто што ви можете да нам кажете, господине Хупер, што ви знате, а што би требало да знам и ја о здрављу господина Шешеља и условима притвора.

Одбрана: Не, ја се нисам конкретно за то распитивао, мада сам јуче разговарао са управником притворске јединице. То је био разговор опште природе и он није споменуо ништа конкретно о чему би требало да обавестим вас часни суде. Али, обавезујем се да ћу се распитати више о томе, али чини ми се да нема никаквих потешкоћа, колико ја видим.

Председавајући судија: Наћи ћете начина да комуницирате са судским већем тако да не буду нарушена никаква правила о поверљивости. Наравно, то је могуће и без присуства Тужилаштва на званичан или незваничан начин, а да се Тужилаштву дају потребне информације на које има право.

Одбрана: Било би нам корисно да знамо како стоје ствари што се тиче отворених захтева Тужилаштва. О многим од њих говорило се данас и неће ми требати пуно времена да прођем кроз њих. Сада их има укупно десет, чини ми се, или можда једанаест, не десет нерешених захтева Тужилаштва укључујући и онај од 11. септембра, последњи захтев који се тиче два сведока. Већ смо говорили данас о захтеву 92бис, од 24. јануара 2006. године. О њему се говорило и у ранијим налозима суда, чини ми се од 8. марта 2006. године, а време за одговор је до 3. новембра. Наш је став да нам, с обзиром на количину материјала, треба најмање цео тај рок, а можда и више. Наравно, помогло би нам да макар мало помало добијемо информације о појединим сведоцима, онда бисмо могли да реплицирамо на време.

Председавајући судија: Да, покушаћемо да се то изведе тако да не добијате превелике количине материјала одједном, тако да вам то не буде превелики терет.

Одбрана: То је везано и за остала питања, за тајминг генерално, за редослед сведока, и шта треба радити са појединим сведоцима и тако даље. Значи, веће је свесно свега тога, а ми у овом тренутку не тражимо продужетак рока.

Председавајући судија: Наравно, ви сте конкретно тражили да веће обрати пажњу на једног сведока по правилу 92 бис (д) и наравно уколико бисмо могли добити одговор макар за тог једног сведока, тако да веће може да одлучи о том захтеву.

Одбрана: Друга ствар коју смо хтели да покренемо, то је захтев од 23. маја 2006. године, да суд прими на знање пресуђене чињенице 94б. За то имамо рок до 22. септембра да одговоримо. Онда имамо 418 чињеница на том списку које су подељене у три категорије, а ми бисмо одговорили до 22. септембра. Иако ћемо изразити неслагање са неким од поменутих питања, имаћемо комплетан одговор спреман до 22. септембра. О захтевима 7 и 8, за заштитним мерама, већ смо расправили.

Председавајући судија: Да.

Одбрана: Имамо и један низ захтева који се тичу вештака. Први је од 31. марта 2006. године, то је поверљиви захтев везан за један извештај вештака са анексом који је екс парте. Ми немамо потпун увид у тај поднесак, не противимо се, мада тражимо да нам се покаже документ у целини без икаквих редакција и брисања.

Председавајући судија: Значи ово је ваш усмени одговор.

Одбрана: Да, усмени одговор то је јасно. Затим имамо поднесак који се састоји од три или више поднесака вештака, сваки од њих има уз себе и транскрипте са других суђења по правилу 92 бис(д). Они су, наравно, сви под исти датумом, то је 13. јули 2006. године. Први је извештај вештака Еве Тибо, други је господина др Стевановића, онда имамо један захтев од 13. јула 2006, трећи је од 14. јула 2006, и то је извештај Ивана Гринђића или Гинића. У вези та три извештаја, тачније увођења транскрипата сведочења тих вештака, потребно нам је више времена да одговоримо на сваки од њих и ми бисмо хтели да то буде 3. новембар. То је, по мом мишљењу, нешто што не би требало да иде на штету одбране, а не би требало да оштети ни тужиоца уколико нам се да додатно време. Јер они су искористили своје право да не позову лично ове сведоке. Бар не ове године, колико смо ми схватили.

Председавајући судија: Госпођо Уерц-Рецлав.

Тужилаштво: Ми се не противимо, часни суде.

Председавајући судија: Значи, даје вам се рок до 3. новембра. за ова три сведока вештака. Узгред буди речено, нас ограничавају аудио траке, и уколико не завршите у року од пет минута мораћемо да узмемо паузу.

Одбрана: Онда ћу прескочити следећу тачку. Обавестићу Тужилаштво што се тиче извештаја господина Станковића, тачније др Станковића и извештаја са обдукције, не знам тачно како стоје ствари с тим. После састанка могу разговарати са Тужилаштром. И коначно, ради се о томе да судско веће прими на знање документарне доказе од 14. јула 2006. године, затим захтев од 14. јула 2006. 94д, тражимо рок до 1. октобра да одговоримо на то.

Председавајући судија: Госпођо Уерц-Рецлав.

Тужилаштво: Не, немамо ништа против.

Одбрана: И коначно, за захтев од 11. септембра 2006, за увођење изјава о којима смо већ говорили, то су сведоци 18 и 52 по правилу 89ф, тражимо рок за одговор до 14. октобра.

Председавајући судија: Да ли Тужилаштво има нешто против?

Тужилаштво: Колегиница ме управо упозорава на једну ствар. Када бисмо у том случају очекивали одлуку, а знамо да то није никакав сложен захтев ради се о неколико докумената...

Председавајући судија: Када вам је потребна одлука најкасније...

Тужилаштво: То зависи заправо од тога како се сада сложио тај налог...

Председавајући судија: Онда можете са одбраном да разговарате и о том налогу и да кажете требало би нам да добијемо одлуку судског већа у року од неколико дана, проблем је да то буде у октобру и тако даље. Сада имамо оправдане разлоге да одгодимо нешто до 1. новембра, али наравно у октобру смо заузети другим стварима, можда бисте могли да разговарате директно са одбраном о томе.

Тужилаштво: Та два сведока нису инсајдери и ми бисмо заправо хтели да што је пре могуће добијемо ваш одговор, тачније одлуку већа о томе када можемо да искористимо те могућности по правилу 89ф.

Председавајући судија: Покушајте да се договорите са Тужилаштвом, а ако не захтев је ту, ви бисте желели да имате рок до 14. октобра, а ми ћемо донети одлуку да ли вам се тај рок одобрава, уколико ви у међувремену не поднесете неки други поднесак или захтев.

Одбрана: У реду.

Председавајући судија: Имате ли ви још нешто да кажете господине Саксон?

Тужилаштво: Веома кратко. Тужилаштво би молило одбрану да што пре организује са Секретаријатом да отвори рачун у електронском систему обелодањивања, који се зове ЕДС. То би нам олакшало рад и једнима и другима, и одбрани и Тужилаштву, пошто постоје збирке материјала које можемо путем тог система да уручио одбрани.

Надам се да знате шта је то господине Хупер.

Одбрана: Заправо знам.

Председавајући судија: Можете ли то организовати убрзо.

Одбрана: То је нешто што треба да решимо са Секретаријатом.

Председавајући судија: Имате само још један минут, али то вас неће лишити ваших електронских могућности и права.

Ако немате ништа више, можемо да прекинемо ову статусну конференцију и хвала преводиоцима и техничарима што су остали мало дуже.